NIKOLA ŠOP

ISUS I MOJA SJENA

N I K O L A Š O P

I S U S
I M O J A S J E N A

Z A G R E B 1 9 3 4

REDOVNO IZDANJE MATICE HRVATSKE

Naklada Pramatice nakl. k. d.
Zagreb

Tisak
Zaklade Tiskare
Narodnih Novina - Zagreb

PJESME SIROMAŠNOG SINA

ŠUM PŠENICE

Iz luga vjetar dune u doba gluho
i zelenu plahtu niz obronke zatalasa.
Lelujanje se začuje tako suho.
To šumi dolinama klas do klasa.

Vrijedni domaćin kroz otvoren prozor sluša
šumor klasja i smije se u duši.
I sve mu se čini kao da već čuje
kako se zrelo zrnje u hambare ruši.

Miris pšenice duša mi snažno diše.
I šum slušam, stojeći za ogradom od trnja.
O hvala ti, Bože, što se u klasju ovom njiše
i moja skromna šačica zrnja.

LUTANJE SIROMAŠNOG SINA SV. FRANJE

I

Ja sam siromašni sin svetog Franje.
Najvolim da idem sam.
Jer se svako boji moje rude kože.
I ovih dronjaka što niza me vise.
I zvone zvukom, koji još niko čuo nije.

Moje su noge isparane.
Moje su noge bolne i krvave.
Ali ja opet najvolim da idem.
Najvolim da idem sam.

Bog je dobar, on ne zapušta
Ni crvka na drumu, ni malu ptičicu.
Ni list na grani, ni mrava marljivog.
Pa ne će ni mene zapustiti dobri Bog.

I zato se ne bojim
ni tih daljina što se preda mnom
pružaju ko mirni ocean,
ni vrhova tek naslućenih.
Ne bojim se, premda dobro znam,
da će na njima sjati krvave stope moje.

Ne bojim se ni sunca ovoga,
što tone umorno, a sutra će
zrakama vrućim polijevati čelo moje.

Ne bojim se ni mjeseca hladnog,
što kao sablast crnim lugovima putuje.
I čarobnim štapom kucka po oknima.
I iz sna zove zaljubljene duše.

Jer ja sam siromašni sin svetog Franje.
Na vrelima spavam. Bučno srebro potoka
svježu mi pjesmu pjeva.

Po gorama hodam. Sočne sjene
domahuju mi, klanjaju se.
I zovu mene — mene
siromašnog sina svetog Franje.

II

O dragi prolazniče, da znaš kako sam
sav sretan, što te vidim i što mogu
da te pitam, kuda ćeš i kuda vodi
ovaj dugi put.

Evo, već veče sipi, kao kišica,
i daleku zelen gasi.
A putovi, dosad mirni, već uzdišu
i svoj izgubljeni traže smjer.

A kud ću ja, kad ni ovi putovi
još ne znaju, kuda će.

Reci mi, o dragi prolazniče, reci.
Ti ne znaš? O kako je teško,
kad me bez pomoći puštaš u samoći.
Laku noć, neznanče.
Moj put je dalek.
I moja sjena već je beskrajna.

III

Hvala ti, Bože, što si meni bijednom
dao da večeram večerom bogataša.
Reko si Herubu neka mjesec pun
objesi nad ovim plodnim gajem,
da mogu naći skromni hljebac svoj.

I našao sam rosnih jagoda.
I sočnih gljiva.

O hvala ti, Bože.
Kraj izvora sam lego. Njegov dah,
po licu me nježno hladi.
Tišina je. Niz slatki noćni strah,
plavo se nebo na vrhove spušta.

Liçe je moje utonulo u zelen.
Sve sniva. Samo se čuje,
kako se rosa niz travu kliže.
Kaplje, kaplje —
i o vlat biserne kapi niže.

IV

Opet idem. Oko vrata nanizah
tri vijenca krupnih jagoda.
I zelenu sam kotaricu napunio
gljivama, iz kojih brizga sok.
Cijeli ovaj vedri, plavi dan
bit ću bezbrižan.

Hodat ću ko sretni kralj
po gorama i dolovima.
Ponosan ću prolaziti
kraj muzlica, iz kojih se puši toplo mlijeko.
Ponosan ću prolaziti kraj otvorenih soba,
iz kojih miriše podne.

I niko ne će znati, da sam prosjak jadni.
I niko ne će znati, zašto nosim
tri vijenca jagoda.
I kotaricu s gljivama.

Niko ne će znati, da sam ja
svetog Franje siromašni sin.

V

Umoran sjedim na kamenu, kraj puta.
A granje čudno šumi nada mnom.
Sprema se nešto u daljini.

Niz putove strme ruši se mrak.
I nosi kuće i svijetla i poljem se valja,
ko crna lava.
I nosi oluju u tišini.

RADOST SAZRIJEVANJA

O ugodna li mog puta u ovaj čas.

Pjeni se zrela pšenica i talasi suhi
niz obronke nose prepelice site i rumene.
U slapovima što ne pršću ruši se zlatan klas
nad kućice pod brdom sakrivene.

A klasje u dolini nakrivilo vrat.
I okrenulo se sve na jednu stranu.
I oblaci, gladni zrelog zrnja, na obzorje banuše.
Ali ih neko odagna u nepovrat.

Zato sam danas radostan cijeli dan.
Sjedim u hladu, pun vlažne vedrine.
Ne žuri mi se u grad i nije me briga
što ostavih otvoren svoj skromni stan.

PROLAZ KRAJ KUĆICE NA PUTU

Pozdravljena mi budi kućice, bršljanom ovijena,
na samotnom zavijutku puta mog.
Tvoj bunar i tvoj hladnjak toliko vesele
mene putnika neznanog.

Ko sad na oknu tvome svjetiljku pali.
O ljepotice neznana, zdravo da si.
Ne spuštaj zavjese. Zar samo u tvom domu
vedri dan se gasi.

Ti nisi čula, već ode i lupnu
vratima bezobzirno.
I ostavi oko mene sve tako pusto
i beskrajno mirno.

Jeziva magla daljinom se vijuga.
Oko mene sve tamnije biva.
O zagrljaju, toploj večeri i postelji mekoj
i slatkoj riječi sad putnikova duša sniva.

Iza sebe još samo svijetlo vidim.
A preda mnom ko more mrak.
U bršljanu se tamnom već izgubio
i bunar i hladnjak.

DOBROTOM BOGA

I

O sumraku se u tamnu šumu popnem.
Bez glasa, neznano, poput gorskog duha.
Na ulazu mi se poklone dva grma tamna.
Ponizno, ko dva crna eunuha.

A kada u mrak zađem drveća beskrajnog,
u moru rose prospe se na me blagoslov.
Sve krošnje mirno posjedaju po stablima.
I pozdravi me toplo mladi šum javorov.

II

Sjednem na busen, mahovinom pokriven.
A nada mnom se ukoči prastari bor.
Oko mene stoje sva stabla, ko mrki boljari.
I umiri se od šume cijeli dvor.

Tada me obasja mjesečeva svjetiljka stara.
A bor mi na glavu prospe šaku krupne rose.
I baci na me kraljevski plašt, svoju vlažnu sjenu.
A dva pognuta grma poljube moje noge bose.

Tad mrki boljari, sva stabla ukočena
moj izbor jave sve dalje, u mrak, u daljine.
Preda mnom se pokloni svako drvo i svaka sjena.

I šume šapću šumama, da je izabran kralj.

PANEGIRIK PIJETLIMA

I

Javljaju se...

Da li znam,
koliko je sada sati,
kada u dalekoj samoći šume mole.
I kada ja, slučajno okrenut praznoj postelji,
pomislim nasmijano:
Zbilja je katkad vrlo teško
ići u postelju sam, potpuno sam.

Tišina.
Odjednom krik osamljen, dalek, pust i pun svježine.
Ne znam pred čijom kućom, ne znam ko.
Razbi moje misli i beskrajnu, crnu ploču tišine.
Ko da je biserna kupa pala.
A za njim kao po dogovoru, sa bezbroj nevidljivih mjesta,
što usidrena na noćnoj pučini čekaju dan,
odzivi odjeknuše snažno, u jedan glas.
I zvuče rosno ko frule mladih vrba.
Što je to? Možda nekog goni zloduha užas.
Pa sve jače, sve bliže niču,
jedan iz drugog, čudni, osamljeni zvuci.
I što bliže dolaze, sve ih manje biva.
Kao da se, preplašeni svijetlom iz moje sobe,
u tihoj vodi rose gase.

I još samo jedan iznenada, baš pod mojim prozorom,
kriknu iz svega grla, da sam sav zadrhtao.
Kriknu pobjednički zvonkim glasom,
iza kojeg je samo pramičak tople pare ostao.
Ko odjek tišine.

Znam, znam. To su pijetli samotni.
Pozno sam ih po onom glasu ispod prozora moga.
Čas je, kada se dozivlju na svome vječnom putu.
Dozivlju se da se ne izgube
ti prezreni i zaboravljeni čuvari predgrađa.

Ima ih mnogo. Sve nevidljivi, bezbrojni redovi,
po cijeloj zemlji poređani tajno,
uz porušene ograde.
Sa vječitim pitanjem: Zašto svake noći o ponoći.
kad mjesec neznano stigne do zenita,
na svijetu više ni jedne sjene nema.

Na zemlji je tada najdublji mir.
Jer u to doba svaki pijetao
za svojom izgubljenom sjenom luta.

Mi za to ne znamo.
Ali kroz otvoreni prozor osjećamo.

Onda se vraćaju bez utjehe, sa puta.
I gledaju kako mjesec silazi.
Gledaju dugo i šute.

Zatim iznenada zaore zemljom veseli povici.
To je jedan svoju sjenu opet našao.
A drugi mu isto javljaju iz daleka.

Jedan je sat po ponoći.
Mjesec je zaglibio na vrhu gore, i što dublje tone,
sve manje se čuju pijetli.
I nama nepoznatom tugom
gledaju kako im sjene izmiču daleko iza brda.
Zajedno sa onom sjajnom prugom
posljednje mjesečine.

I onda opet mrak i tišina. I dugo čekanje.

II

Panegirik

O pijetli mramorni, ukočeni za mjesecom bjeguncem,
što uteče i odnese vaše sjene,
recite mi, da li je ikada koji luđak zemaljski
u kasno doba izišo u polje,
da zapjeva u slavu vama.
Sigurno nijedan, osim mene.

Pa slušajte, da vam ne bude dugo čekanje,
dok ne zasija rosna krošnja na rubu daleke šume.

Vi plemeniti dusi, kraljevi poraženi,
Sa prijestoljem od uličnog smetlja i razbijenog stakla,
Vječni čuvari zalutalih kuća i noći,
Pijanci, do ludila pijani od rose,
Pozdravljam vas u ovoj beskrajnoj samoći.

O pijetli svi, sa cijele zemlje puste.
I vi, koji ste mi daleki u blizini,
i vi blizi u daljini.
Kako je služba vaša čarobna i tajna.

Stojite zabačeni u večernjoj sjeni plotova.
I slabom oku izgledate kao panj mladog stabla.
Promatrate u zagrljaju ljubavnike, izgorjele od strasti
i pune uvjerenja da ih niko ne vidi.

Vi mudraci, koje još nije priznalo čovječanstvo.
Puni strpljenja, koje ovi ljudi
nestrpljivo traže i ne mogu da nađu.
Recite mi, zašto i vi niste ljudi.

Kako bih vas rado
sve ukrco u neku novu, neviđenu lađu.
I otplovio s vama niz mora, mora, mora,
u zemlju, koju ste samo vi zaslužili.

Krilati čarobnjaci, vladari svlju slutnja.
Kakva je moć u vašem glasu dalekom.
Kad mrtvi dragan dođe, pun osvete,
na leden-vrancu svom,
pod prozor nevjernice i nanišani i —
vaš glas otpirne i konja i konjanika.

Ja ne znam.
Al' plašim se da vas upitam,
zašto nosite krvavu krunu na glavi.
Uvijek dršće i svježom rosom blista.

Možda je to od onog jutra,
kad ste triput zakriknuli od veselja,
što se Petar, pred ženama drhteći,
triput odrekao Krista.

Ništa ne govorite, redovi beskrajni.
Samoća vas ubija i čekate svoje sjene.
Pred svaku zoru, iza crvenih zavjesa,
proklinju vas bludnice ispijene.
Jer poslije glasa vašeg, sve jasnije vide
u ogledalu svoje uvenulo tijelo.
I pokriju se, kao da se stide.

A vi i ne marite za one teške tuge,
što ih izazivate u dušama nevoljnika.
I na smrt osuđenom nema više spasa.
Ubijen vašim krikom britkim,
on ide na vješala bez svijesti i bez glasa.
Da mrtav još jednom umre.

Putnik u nepoznatom kraju sa izgubljenim putovima,
na koljena pada, iznenađen vašim povikom.
Osluškuje i osjeća blizinu sela.

O pijetli začarani, koliko je puta vaš zvuk iz daljine
zaprepastio nas u bdenju dugom, noćnom.
I nas dvoje,
tek smo se onda opazili i stidljivo pogledali,
otkriveni prvom zrakom sunčanom.

Al' ne.
Ja ne ću više da vas bunim.
Kao da čuh
vaše buđenje pritajeno.
Ja uzmičem, bježim.
Ko sjena.
Ko duh.

SUSRET

Kraj puta je zašušnuo
kukuruza suhi skut.
Posljednji talas žita sazrelog
iznese lijepu djevojku na put.

Stidljivo ona iz njedara
izvlači klas po klas.
I tako je tiho, da se spuštanje obronaka
čuje oko nas.

VEČE U POLJU

I

Pognuta vrba, ko stara majka,
mršavom rukom na molitvu dade znak.
I svud umuknu šum trave i brbljava šaš.

Tada se najstariji popac iz grma javi
i pred svima moli Očenaš.
A šume i trave pobožno odgovaraju.
I braća njegova što kleče u travi.

A ja prognanik iz grada osamljeni
slušam te ponizne zvuke,
pa glave prignute i pun svete večeri,
ne znam da sam i ja sklopio ruke.

II

Kad se svrši tiha molitva, sve se opet
na svoj večernji posao vrati.
Zašumi rosno krošnja nada mnom.
I šume, što su molile, umuknu dugim snom.

Grmlje po obroncima opet prikuplja mrak.
A mjesečeva užarena plitica zasija.
Stričak stričku nastavi da priču priča.
A stara vrba opet nad vodom vlažnu maglu čija.

POSLIJE ŽETVE

Djevojka preduć sama za prozorom
šum žita čeka uzalud.
Večeras je sve beskrajno mirno.
Polja su pokošena svud.

Čudi se grmlje po livadama,
kako to, da odjednom sada
vidi oko sebe sve šire i dalje.
Ko da je naraslo iznenada.

Zec protrča plašljivo da se skrije
u žitu, njemu preko ramena.
Al začuđen stade, kada spazi,
da mu sad nije ni do koljena.

Pa zadivljen, što je tako narasto,
vrati se hrabro na seoski put.
Sad ga više zaplašiti ne će
ni mrki lovac, a ni ker ljut.

VODENICA

Što se to na potoku još svijetli?
A već su davno usnuli kasni pijetli.

Na mostu magare čeka nekog sneno.
Na samaru mu zubun, kudjelja i vreteno.

I žamor neki čuj kroz žubor potokov.
To žrvnji melju božji blagoslov.

ZRELINA JESENI

Mlada za oknom skrivena
nešto se tajno zarumeni.
U rukama joj odavno zaspo
vretena zuj vuneni.

Sve je brži mrak.
A na polju sve tiši razgovor.
Nakrivio se župnikov prepun kuruzinjak.
I plastovi mrki čuvaju mu dvor.

JESENJI PUT

Nešto je večeras tako svečan put.
Kao da će selo da kralja u goste primi.
I nigdje nije plamen potaknut.
A ipak se svuda iz žbunja i šuma dimi.

Grmlje duž puta na pozdrav se stislo.
A daleka vlaga gasi borov lug.
Ovjenčani volovi sad u san zimski vuku
mene i moj stari plug.

SMRT MOJE BAKE

Već se krila u dvorištu bude.
I na vrh lipe sja vlažno list.
Negdje škrinuše mala vrata.
I uzduh je tako modar i čist.

Već je iz štale Biserka sama
izišla i čeka, zabrinuta,
na korake dobre muzilje svoje.
I bujnost rosnu poljskog puta.

I kvočka je izišla s pilićima,
ali u dvorištu nema zrnja.
I pas, kao zaboravljen gost,
pod prozorom kuhinje čeka na kost.

I kočijaš je već usto stari.
Tražeći uzde, on još drijema.
Čuje se, kako konje timari
i gunđa, što još doručka nema.

Najzad je pijevac pod prozor prišo
i kukurikno iz snažnih grudi.
Triput krikno, triput zavikno.
Ali se baka moja ne budi.

NAPUŠTENA KUĆA

Još niko na prozoru svjetiljku ne pali.
Ko da je sve otišlo il' drijema.
I širom otvoren čeka tor mali.
Al' ovaca nema.

Vretena sada čuj pamučni zuj.
U dvorištu to tamnom stare bake sjede.
Al' ne, to u kućici bez psa čuvara,
mačak čuči i prede, prede.

Brava škrinu. Sad će s krčagom u ruci
po vodu izići djevojka ko sjena.
Al' nikog nema, to je večernji vjetar samo pomako
vrata pritvorena.

ŽUDNJE ZA DOBRIM PASTIROM

I

O pastiru dobri, bez ovaca i bez frule,
dokle ću još lutati po osamama.
Po gudurama i poljima. I u mahovini stare kule
snivati o dobroti tvojoj i skromnim kolibama.

Što bih volio da te negdje nađem,
gdje na mlazu žuborovu hladiš vruće čelo.
Ili gdje svojim štapom pastirskim
goniš oblačine nadute, što vrebaju na žito zrelo.

II

Da znaš, kako je sada u gradu dosadno.
Nije više ko što je bilo u Jeruzalemu i Betlehemu.
Ulice sada nisu tako uzane u mirne.
I pred vratima ne šušte palme pobožne,
kad večernji hlad iz dola pirne.

U tvome rodnom gradu Betlehemu
bila je samo jedna kavana, i to na kraju grada.
A ovdje je svaka druga kuća hram jela i pića,
gdje ljudi vječno gladni traže sna i hlada.

I tako su se pogodili da jedni samo spavaju
i zijevaju, jedući i pijući za stolom.
A da drugi za njih znoj krvavi znoje.
I hrane se samo suhim hljebom i bolom.

Ovdje se prije smrači, nego po selima i livadama,
jer dimnjaci visoki, što se iz daljine vide,
i danju i noću sukljaju, sukljaju,
nad gradom suhu maglu i noć.

III

O da mi je da čujem što ispod hladovitoga granja
razgovaraju mudri volovi i magarci zamišljeni.
U času podnevne omare, za vrijeme preživanja.
Volovi, ko brižni senatori, u krug posjedaju.
A iza njih magarci, ko skromne sluge u mršavoj sjeni.

O kad bih samo mogao da znam
Govor tih mudraca, sa dugim ušima i kratkim rogovima
bio bih još sretniji što sam tako sam.
I mjesto da u školu idem, išo bih u dolinu,
da se divim novoj mudrosti i savjetima.

Ko zna, možda bih tada donio svima ljudima
veliku sreću i otkriće neviđeno.
I boli ne bi više bilo ni u srcu, ni u grudima.
A možda bi mi u tajnosti rekao dobri vô
i gdje je u polju blago sakriveno.

O pastiru božanski, ja čvrsto vjerujem
u dobrotu tvoju i beskrajnu moć.
Pa kad već ne daš da saznam njihov govor tajni,
a ti mi daj da barem čujem, kako na rastanku
sivonja starcu volu kaže: laku noć.

IV

Kad bi nas vedri i rumeni knez nad nekim selom
vidio na proplanku umorne,
i dao nam jedno magare, sa mudrim, visokim čelom,
da na njemu siđemo domu kneževskom,

koliko bi mi nebeske, tihe radosti
donijelo to, nenaslućeno silaženje.
Ti bi jednom rukom uzde držo blago.
A drugom svuda sipao rosu i umirenje.

A ja bih, sav blažen i stisnut iza tvojih leđa,
gledao kako se spuštamo u pamuk što se kupi dolom.
Te večeri ja ne bih prepozno lice svoje,
preobraženo pod tvojom aureolom.

BOL SELA

Ove večeri dobri su seljaci
posjedali za sto, brižnog čela.
Gledaj, sestrice, kako su rano
zatvorili vrata malog sela.

I stari kovač presto je da kuje.
Tišina ova nešto znači.
Ni brujanje u kotlu ne smije da se čuje.
I djevojka se boji da kroz iglu
dugu nit provlači.

Šuti, sestrice, ja znam što bi htjela.
Nijednu riječ ne izusti.
Ti bi htjela kucnuti na vrata sela:
— Dobri seljaci, dajte da vam pomognem
barem krave pomusti. —

MOLITVA ZA SVE

Klecnuše visoke statue. Vrh litica
zadrhtao je srnin skok.
Sve stalo. Ne plače ni mala Vidica.
Daleko šuti putova suhi tok.

O znam ko si, što mi sad snene sklapaš ruke.
I zoveš u tišinu tu.
Znam što ne skače srna i ne plače mala Vidica
Čas je kad molim sjevernu molitvu.

O Bože ti, što vunene oblake kupaš
u dubokom plavilu mora svaki dan.
Molim ti se za onu staricu što me noćas
upitala da li znam kakav jeftin stan.

Molim ti se i za onaj crni brod,
što plače daleko u ledu sjevernog pola.
I za onaj nečiji osamljeni hod.
I za ono svijetlo u mraku dubokog dola.

Molim ti se i za onog čovjeka mladog
što očajan stade na oštru hrid.
Molim ti se i za onaj zid,
u kome mrtve vojske snivaju.

Molim ti se i za ono nevino lice.
I za onu crnku, podšišane kose,
koja u mraku zaustavlja prolaznike.
nudeći cjelove za gorki hljebac svoj.

I za onog se crnca mladog molim,
što je očajan plakao u kasarni,
za Afrikom i mladom ženom. (Ona još ne zna
da je on jadnik poginuo na Marni.)

Molim ti se, o Bože, molim se
za sve, za sve. Za vrelu Afriku,
za tajanstvenu Aziju i gvozdenu Ameriku.
I Evropu umornu.

Dižu se visoke statue. Vrh litica
zadrhtao je srnin skok.
U majčinu krilu zaplaka mala Vidica.
I zašumi muklo putova suhi tok.

OVCE

Sestrice, svjetiljku zapali,
jer je sve već tamno i sneno.
Otvori širom tor naš mali.
I prostri po njemu svježe sijeno.

Ovce dolaze s dalekih obronaka.
U runima toplim nose
tišinu hladnu gorskog zraka
i drhtavo zrnje prve rose.

NAJMLAĐI BRAT

Znam da ću na izmaku moga dana
uzeti torbu i svoj šešir stari.
Pa, ne rekavši nikome ni zbogom ni laku noć,
otići daleko, u mir neznanog samostana.

Molit ću: Primite me za najmlađeg brata.
Da čistim štale ili da stada gonim.
Drva cijepam, bdijem kraj teških vrata.
Ili ko zvonar da dnevno sedam puta zvonim.

Za odjeću mi je dosta skut kostrijeti.
A za radost, malo pjesme iz dola.
Za kratki odmor, dosta mi je daska tvrda.
A za suhi obrok, samo ugao stola.

BUKOLIKA

Sestrici Antoniji

Svjež je, sestrice, u hladnoj gori sir.
Blag je, sestrice, u dolu ovčji mir.

Nad njim prostrane uši razapne magarad,
I ovcama usnulim pravi dubok hlad.

Sestrice, zašto ti je klonula sad glava.
Ovčji mir će i tebe da uspava.

U očima tužnim sve ti je više sneno.
U rukama sve tiše zuji ti vreteno.

U muk hrastova pao je posljednji žir.
Moju sestricu uspavo je ovčji mir.

TUGA ZA STARIM CVRČKOM

Kroz jesenji sumrak samo se klada žari
u peći zemljanoj.

Draga moja, zar ne, kako je sada tužno sve
u našoj toploj kuhinji.
Umro je naš dobri cvrčak stari.

Čuj, kako kotlić na ognjištu tužno šumi.
I sitna kiša u dvorištu sipi.

O draga moja,
molim te da se ne poljubimo nijednom ove noći.
I pusti, pusti nek nam i večera iskipi.

SAMOTNI DOM

SAMOĆA

I

Gubljenje tajanstveno daljina i blizina.
Gašenje u stablima što ostaše na putu.
Pognutost moja na plaštu valovitih tišina.
Odmaranje bez želje na mršavom sjene skutu.

Stišavanje grmlja za odlaskom kasnih stada.
Pogled tužan za jedrinom djevojke zadocnjele.
Prelijevanje u mrak dalekog, šumskog hlada.
Vijuganje put groblja među čemprese i jele.

Odjek riječi nečijih u lišća suhom šumu.
Jecanje kapi pod vlažnim svodom oronulog zida.
Čekanje magle nijeme na zapuštenom drumu.
Spuštanje gašenja na snene trepavice vida.

Burkanje u dnu duše i strujanje u sluhu.
Klonuće glave umorne na dlane opaljene.
Sutonski prolaz sjećanja u pognutome duhu.
Kajanje radi žudnje za tijelom neke žene.

II

Tinjanje nad crnim gromadama gora.
Mlaz blijede mjesečine kroz pritvorena vrata.
Uzdah za toplinom davnog razgovora.
Uveli miris trave sa dalekih pojata.

Prolaz tužne povorke propuštenih htijenja.
Pobožnost, ko pod dimom zavjetnih voštanica.
U krošnjama nad glavom slušanje venenja.
I pokrov od smirenja preko tamnog lica.

Pogled prema nebu, bliženje ruke ruci.
U probuđenim usnama mrvljenje šaputanja.
Zaborav na utjehu u kajanju i muci.
Skrušenost uz krčag što sija ispod granja.

Skupljanje sve mračnije i nestajanje mene.
Oblačenje mene u crno, pa u sjene.
Moj put niz tišinu u još dublji muk.
I uzlet pod slavoluk zvijezda, kao zvuk.

K R O V

Od tame i od čađi, sa pognutom strehom,
ljuljajuć se i cvileći škripi.
Nada mnom je spušten i nad mojim grijehom.
Svu noć nešto tamno s njega sipi, sipi.

Pod njim se svršava moj svagdanji put.
Pod sobom on jedan mali život skriva.
O i svakog dana sve sam više pognut.
Kao da mi krov sve niži, niži biva.

Al svaki put, u neko doba gluho
probudi me kroza nj plavi dah svježine.
To krov tamni nada mnom zaškripi suho.
I pospe me zvijezdama kroz raspukline.

V R A T A

Za njima je tuga samotnika.
A ispred njih noći i svitanja.
S jedne strane sjena pognutog mi lika.
S druge mrak i umirenje granja.

U ponoć odaju se zarđalim zvukom
davnog ulaženja pod obrasli svod.
Hlad ruku neznanih tad osjetim pod rukom.
I sve tiši, tiši iza njih je moj hod.

Teška su, teška vrata moga malog stana.
Iza njih ne čujem ni kad pada voće.
Ko da su od mûka sakovana.
I prelivena voskom od samoće.

Kad prislonim na njih lice ugrijano,
čujem, po njima šum bršljanov puzi.
Kroz ključanicu svijetlo po čelu mi brizne.
Iza njih, ko svetac, sjam u svojoj tuzi.

O K N O

Nebo mi je koliko i ono.
Sa dvije zvijezde rano upaljene.
Kroza nj samo večernje se čuje zvono.
I po njemu, ko lišće panu sjene.

U veče ga bdenjem osvjetljavam,
kada se sa rada vratim smiren.
O kako sam tužan, kad uz njega spavam.
Njim ograđen, njime uokviren.

Izgledam ko slika pustinjaka,
pod sutonom kad ulazi u stan.
Ovijen mrežom sjene s rešetaka.
Pogružen, sputan, ali obasjan.

P O S T E L J A

Pod oknom se bijeli razapeta.
Gdje bez šuma struji zorin sjajni sliv.
Obori me na nju težina ovog svijeta.
I utonem duboko, kao div.

Probudi me sa nje prvi krik pijetlova.
Od osame tajne smuti mi se vid.
Nada mnom ko da lebdi kćerka susjedova.
I pokrijem se, polije me stid.

Postelja se smiri u to doba.
Zaplačem nad njenom razvalinom.
O Bože, udari me gubom kao Joba.
Bugarit ću u grijehu, proseći tišinom.

I tada oštra slama šušne poda mnom.
Ko u svijetlu noć rođenja Isusova.
Žar za čistotom dođe mi sa snom.
I nebo se spusti do mog krova.

P O N E D J E L J A K

Evo već u običnim oblicima
sve stvari se pomaljaju iz prozirne tame.
Svaki udar svoj svagdanji odjek prima.
I sjaj s neba opet koso pada na me.

Blažen onaj, koji sada sam u svome stanu
spazi na svojoj ruci kap svitanja.
Strese je i mirno se okrene na drugu stranu,
pa bezbrižno opet nastavi da sanja.

Evo i ja tražeć mjesto, gdje prah pljeve
vjetar nosi onome, koji sasvim malo ima,
otvorih vrata, već zatrpana plimom vreve.
I tako brižna, nestade me u ljudima.

MLADIĆ BDIJE KRAJ MRTVA PIJETLA

On leži kraj moje stare peći,
paučinom posut sav.
O kako se prelijeva još pri svijeći
rep njegov od mnogih zora plav.

Kroz pritvoren prozor dah jedan tajno
dune kroz moj opustjeli dom.
Pa s pijetla mog stresa perje sjajno.
Jesen je i u repu njegovom.

Kruna mu pala na jedno uho.
Ko kralj je bijede i bola pun.
I u ranu zoru i u doba gluho,
ukočen i pust njegov je kljun.

Krila mu mrtva i nikad više
ne će ih on razapeti.
Ni stresti ih mokar od rose i kiše.
Ni zoru mi na njima donijeti.

Svake noći, ko prognanik,
kad moram za sto svoj sjesti.
U njegovu grlu naslutim krik
neobjavljene mi jedne vijesti.

U strepnji čekam na pritajen zov.
Jeze soba mi je puna.
Al kao zaostale kapi niz krov,
kaplje muk s njegovog kljuna.

BALADA O ŠKOLSKOJ KLUPI

Gdje li je ona stara školska klupa.
U mastilu crnom i rezbarijama.
I drug moj, s kojim sam sjedio skupa.
I drugi, u dugom redu pred nama.

Da mi je, ko u ona vremena,
da sjednem u raskliman joj sklop.
A profesor nagnut nad mnoga imena,
u tišini i moje da šapne: Šop.

I ne znajuć, da svi gledaju na me,
zanesen bih bio u svoje snove.
Moj drug bi me tada tako u rame:
— Zar ne čuješ? Ustani, tebe zove.

O kako bih opet izišao rado.
I uzeo spužvu i kredu na stolu.
Pa makar mi isti onaj račun zado
i reko pred svima: ti nisi za školu.

O da je to sada, spustio bih kredu.
Sav sretan, što ću u klupu opet sjesti.
Ali već sutra ne bi me bilo u redu.
Otišao bih za kovača na cesti.

Tamo, gdje kroz onu kolibu staru
Varnice sikću i mješina duva.
Gdje nakovanj grmi, a na žaru
uz rastopljen sjaj se i večera kuva.

Zašto sam ipak ostao zaveden
U želji da veliki gospodin postanem.
Sad bih već znao da skujem oklop mjeden.
I koplje, i štit, i blistav šljem.

PJESMA STAROM PROFESORU

Sjećam se, trajao je uvijek dugo,
kratki ti povratak do stana tvoga.
Jer si, a i šta bi, šta bi drugo,
polako išo od izloga do izloga.

Čini mi se i sad se još skitam.
I prati me tvoj pogled i srdžba stara.
— Gle ti njega, ne zna ni kako se vadi logaritam,
a po svu noć kojekud se vucara.

— Gle drskosti, pa on još i puši.
Tog drskog derana tužit ću školskom vijeću.
Čekaj samo, sutra ću da ti izvučem uši.
I otjerat ću te u klupu magareću.

O dobri učitelju, koliko puta si od tada
izišao i opet ušao u svoj stan.
Dok su se izlozi, ulice i kuće grada
mijenjale brzo, iz dana u dan.

Najzad si od zadocnjelosti i bijede,
izgubio put koji te vodi kući.
Jedan je tvoj đak morao da te odvede.
Mislio sam, bol će te utući.

U sluhu tvome kao da još riječi šume.
I gledaš u onaj izlog tupo,
kad si prviput spazio crnca od gume,
gdje ti se klanja: Molim, ovdje nije skupo.

MONUMENTUM PERENNE

Sestri Ani.

Jednom kad bude nebo nisko i dan siv,
vijuć se ko tamjan nad jesen ugašenu,
pod spomenik meni podignut, doći ću još živ,
satrven i pognut, vukući svoju sjenu.

Na podnožje ću sjesti tih i umoran.
I spustiti lice na noge od kamena.
O tako stran, ko putnik nikom znan.
Na stijeni toj i sam ko pusta stijena.

Vječiti bjegunac od slave ovog svijeta,
nad sobom ću začuti, ko pritajen glas,
odjeke davne s kipareva vitkog dlijeta,
pod kojim se ukazao moj maleni stas.

Čut ću ko odjek nježan kuckanja odozgora,
kad s pažnjom klesao je tugu mog pogleda.
I težak, kad je brazdao dubinu mojih bora.
I oštar, kad je usne mi ovijo crtom jeda.

Slušat ću, kao mukli tutanj iz dubine,
kad kleso je ramena i grudi uzburkane.
I kao svrdla krik, što u srži tvrdoj škrine,
kad mi je urezivo oko srca rane.

Sam na vjetru tome, koji noseć lišće suho
mom spomeniku plete vijenac oko glave.
I motajuć se oblači ga u purpurno ruho,
sred jeseni kasne, ko sred prazne slave.

Klonut ću tada tako nijem i tmurna lica,
na lik svoj od kamena, pod kojim pust je svijet.
S ramena njegovih odletjet će uplašena jata ptica,
dalje, na svoj put, na jug u sunčani lijet.

DANI SRCA I KAJANJE

NEVINOST

Danju je budno skriva obično odijelo.
Ono se tako skromno do koljena širi.
Ljudi joj vide samo lice bijelo
I ruku, što čedno iz rukava viri.

Noću, kad sa nje pane haljina svijetlo-plava
I spusti se niz vrata malog stana,
Nevinost joj se kroz bijelo platno ocrtava.
I postelja od nje bude obasjana.

U snu, kad sa nje sklizi pokrivač bjeličasti,
Trnu se zvijezde da sakriju čari njenog lika,
Tad joj se oko postelje nadviruju sablasti.
To su grješne želje noćnih prolaznika.

Među njima se sija samo jedna sjena:
Nemirna moja duša, tužna lutalica.
Ona nečujno doleti do kreveta njena.
I tiho je pokrije, spuštenih trepavica.

SVJETILJKA ZA NJU

Od modrine neba staklo za nju livam
I vezem ga srmom zvijezde ponoćnice.
Od bdenja plamen kujem i okivam.
Opaljeno mi je njime tamno lice.

I pokrov crni krojim od plašta svoje sjene,
Da svjetiljku prekrije, kad pođe da spava.
U kopreni onoj prepoznat će mene,
Lik moj, što ga zora na zidu ocrtava.

I tugu svoju pretvaram u plavog leptira
Sa očima vlažnim od suza ili rose.
U ponoć da oko nje savije lijet mira.
I umirući utone u mrak njene kose.

MOLITVA ZA NJEZINO TIJELO

U ovaj čas duša mi je bijela,
ko vez ove zavjese, koju suton njiše.
O Bože, molim ti se za ljepotu njenog tijela.
Za miris vječni, kojim u rosi tvoje cvijeće diše.

Na prstima mojim drhti balzama puna žāra.
Balzama, što ga sakupi roj uskršnjih pčela.
Moj Bože, skrušeno te molim, tebe najvećeg kipara,
da tijelo njeno zasija svježinom gorskih vrela.

Ruka ti svemoguća izvajala je čari,
koje šum lana krije, satkan u odijelo.
Svojom si riječi zauvijek umrtvio sve stvari,
da nijeme i slijepe služe njeno tijelo.

O Bože, ne savijaj tegobom ramena ona.
Ti dao si im sjaj i bjelinu bjelokosti skupe.
Neka se pognu samo, kad tebe slave zvona
I prosjak moli ponizno iz hlada stare klupe.

T A J N I   P O H O D

Večeras ja sam kao skromni sluga
njoj u naslonjači prišao sa ključem.
Na mome licu blijedila se tuga.
O kako sam zaželio snenu da je svučem.

Da kleknem i cipele joj skinem tako mirno.
I ostavim ih tamo, gdje su uvijek bile.
Pun straha tada bih i čarape joj dirno.
Drhtale bi ruke, puzeći ispod svile.

U duši mi ne bi bilo ništa crno.
Gole bih joj noge svojom sjenom skrivo.
I prišao stolu, svjetiljku zavrno,
Mrak da bude svuda, a oko nje sivo.

Al' kako bih dugmeta napipo u tami,
Odjeću boje plave da otkopčam sa nje,
Tog časa da l' bismo u sobi bili sami.
I prozirno je možda košulje bijelo tkanje.

Na licu koprena mi sve tamnije tuge.
O ne, ja ne bih smio da je svučem.
Do vrata sam domilio tišinom skromnog sluge.
I pogledo, i pogledo i izišo sa ključem.

G O Z B A

I

Već se umirio zvek tanjira.
Još moj samo zveči.
Namakoše tad grotla kondira.
Vina žar probudi mnoge riječi.

Ko rojevi, kad silno zujnu sa svih strana,
izletješe riječi iz košnica.
Zbijene ih vidjeh, ko kraj matičina stana,
oko njenog tamnog lica.

I čule se sve dublje, dublje.
Ja pognut bijah, zapleten u muk.
Uz okna zvijezde treptale, ko daleke zublje,
sluteći zvonke pijetle, zorin zvuk.

II

Ja mišljah da sam skriven plaštem tame,
u kutu, gdje već ne dopiru zvuci.
Kad iznenada sletješe svi pogledi na me.
Izdao me sjaj čaše u ruci.

Spustio sam oči, i u vinu
opazio tako neviđen svoj lik.
Te šutnje znamen ko munja mi sinu.
I gutljajem ugasih krik.

III

Od gostiju još se neko nasmijao glasno.
I tad na čaše pade sjaj bljedoće nijeme.
U maski neko šanu: Zar već nije kasno?
Treći su pijetli. Zvijezde gasnu. Već je vrijeme.

I tada popih čašu još neispijenu.
Biserje mojih suza sinu oko njenog ruba.
I kad se digoh, ja vidjeh svoju sjenu,
gdje sa me, ko plašt crni, pade preko stuba.

PROSJAKU, KOJI NOSI MOJ ŠEŠIR

Uzmi i neka ti ga uboštvo tvoje ima.
Sjedoću krijuć tvoju nek i on zaplovi
u nedjelju barem, među drugim šeširima,
koji su skoro novi ili sasvim novi.

Držeć ga u ruci pred vratima crkvenim
kapat će u nj sjaj novca možda više no inače.
I zabačen u mraku, pod svijećama već snenim,
osjetit ćeš, da ti se baš jako, jako plače.

U izbi svojoj pomislit ćeš, da k tebi neko tapa.
Ili ko da neko u hodu od pamuka
udara sve bliže vrhom štapa.
I nehotice zgrčit će se mršava ti ruka.

Tada ćeš spaziti na bravi, koja baš ništa ne vrijedi,
šešir obješen i tako savijen i taman od kiše.
Ah, to se sa njega sjajna vlaga cijedi.
Ko odjek stopa tajnih, te kapi su sve tiše.

Bdjet ćeš dugo, ko i ja, al reći ti ne mogu.
O čuj, kako te kapi ko i one, zvuče
kad je taj šešir ležao kraj njezinih nogu.
Kasno je bilo i doba, kad bi pošla da se svuče.

Bio je muk, kao da nijedno od nas ne živi.
Mjesto riječi čule su se kapi sa oboda.
I najzad štap sam uhvatio za vrat njegov krivi.
Potišten odlazeći, jedva sam odvukao svoju sjenu
s poda.

PONOĆNA VEČERA

Uz kasni žar sad večeru tamnu grijem.
Okno je sjajno i tanjir se tako bijeli.
Sjećam se one noći i tužno se smijem.
One noći, kad smo iz jedne zdjele jeli.

Na zidu sjene naše visoke su bile.
A stakla na oknima sve tamnije plava.
I ja sam tad primijetio, da se od njene svile
sjaj odbija i skromno jelo obasjava.

Kašike su obje ostale bez zvuka.
Da ne zbune toplog šaputanja let.
Hljeb, na kome je ležala njena ruka,
bio je tako proziran i svet.

Večera kraj mog lica već se puši.
Mrak ovija stvari u tajanstvena slova.
A mački nad žarom sve su duže uši.
I učini mi se, da to čuči kobna sova.

KAJANJE

Sada su mi jasne kretnje pritajene.
U njima se krila žudnja nekazana.
Smiren u kutu vidim svoje davne sjene.
Zaostale od mnogih neprospavanih dana.

Pod prozorom kasnim nešto šušti mrenjem.
Ko lišće jesenje dolijeću davne riječi.
Bol za propuštenim njinim ostvarenjem
u duši mojoj ko će da izliječi.

Izranjaju opet draga lica.
Blizina njihova sada znam šta znači.
Sjaj ugašen pod svilom trepavica,
odnekle još na me kao odsjev zrači.

SIROMAŠNA VJERENICA

Djevojče neznano, koje možda viriš
za oknom zamagljenim od tvog daha,
Nad mojim stihovima da li se čežnjiva smiriš,
Posuta ljepotom, kao injem svijetlog praha.

I samoća je i tišina oko tebe,
kad ti u duši utihnu moje skromne rime.
Oči su ti spuštene i u srcu te djetinjem zazebe,
kada, pod stihom posljednjim, pročitaš i moje ime.

Poznaš li me? Moj kaput je uvijek star.
I nikad mu nisu dugmeta sva u redu.
Ja nisam visok, ali sjedeći uz žar,
Kraljevski izgledam i ruku imam nježnu, tako blijedu.

Uz svjetiljku kasnu zašto bdiješ često puna tuge.
A zatim tvoj stas pobožno kraj postelje kleči.
O da li ti je žao, što tako bogato darivam druge.
A za te neznanu ne nađoh još nijedne riječi.

Ne, ti još ne znaš što u svojoj izbi livam,
od kovine, koja se iz praskozorja toči.
O djevojče neznano, što za te spremam, tebi skrivam,
sjajem neviđenim zasjenit će tvoje oči.

Da li si ikada, sto bijeli prostirući,
u čežnji postavila jedan tanjur više,
u slutnji da je blizu, možda u tvojoj kući,
tvoj pjesnik, koji sasvim proste pjesme piše.

PASTORALA

Svud je noć starih predilja.
U srcima zuji vretena roj.
Svud je noć mladih vezilja.
Što predu, što li vezu to njoj.

Prediljo sijeda, ubrzaj vreteno,
da svršiš tu pređu u osvit.
Veziljo mlada, kroz uho igleno
provuci brže nevidljivu nit.

Dok iza valovitih tišina i gora
ne plane svanuća lepezast žar.
Svako selo, svaka kuća joj mora
svadbeni podariti dar.

MRTVI MLINOVI

I

Što ukoči ljuljanje mog mlina?
Ko srebrna lepeza smrznut je mlaz.
Iz sna dubokog probudi me tišina.
Ni kap da kane u jaz.

Šta li to pred mojim oknom gori?
Otvorih prozor. Borovi čuvaju noć.
Sve je pusto i bijelo i samoća me mori.
O dugo, dugo mi više ne će niko doć.

II

Pred zoru ko da sam čuo pjesmu anđela.
Iziđoh u prah srebrne polutame.
Pred vratima kup slame i prosuta zob.
A dalje, dokle vidim, u snijegu stope same.

Ko je to noćas, a da se nije svratio,
prošao neznano kraj mog mrtvog mlina.
Ko je to bio, da su još i sada
tako pognute breze i svečana tišina.

SA MOJIM ISUSOM

POZIV DRAGOM ISUSU

O Isuse, kako bih volio, kada bi se
udostojo da uđeš u moj stan.
Gdje sasvim obične o zidu stvari vise.
Gdje se u oknima rano ugasi dan.

Pričao bih ti, kako svjetiljku mutnu palim,
da kratki ovaj dan produžim.
Kako živim životom sasvim malim.
I pun jeda, sa braćom svojom služim.

Pričao bih ti o ljudskoj kući.
O oknima, koja su pokatkad plava.
O vratima, kroz koja pognut moraš ući.
O bravi, koja se čvrsto zaključava.

Pričao bih ti uz dim obične cigare,
o svakom čovjeku i kako se koji zove.
I kako jedni uvijek nose haljine stare.
I kako drugi uvijek nose haljine nove.

I kako ima sedam brižnih dana.
O Isuse, i svaki je ko što je bilo juče.
I o tom, kako se, kad zaboli rana,
šešir na čelo duboko, duboko natuče.

Pričao bih ti dugo, sve dok ne začujemo,
kako se rosa niz prozor sliva.
Onda bih ti rekao sasvim nijemo:
Isuse, umoran si, tebi se sniva.

O lezi, zaspi na postelji ovoj,
koju čovjek svaki dan otkupi.
Tužno ti čelo ovit ću u utjehe povoj.
Spavaj samo, a ja ću na klupi.

KUDA BIH VODIO ISUSA

Isuse blagi, u doba kasnih sati,
kad još bdiju siromasi tvoji,
Skromnom krojaču odvest ću te, da ti
jedno obično odijelo skroji.

I obućaru malom, koji svu noć kuje
oštre čavle u teški poplat.
Dok tvornice cipela žučno bruje.
Milion pari skuju za jedan sat.

Zatim čovjeku, koji šešire pravi,
sa spuštenim obodom, da skriju bol.
Jedan će da se nakrivi i na tvojoj glavi.
Prostran da u se primi i tvoj oreol.

Onda ćemo poći u krčmu kraj grada,
koja liči na stari, nasukani brod.
Gdje braća za stolom, od silnog jada
bacaju čaše i šešire na pod.

Prvi krik pijetla bit će britka strijela,
od koje će ti srce da krvari.
Drugi krik pijetla bit će mrak u dnu čela.
Prepoznat ne ćeš ni ljude ni stvari.

A trećim krikom kad se pijetli jave,
o Isuse, zateturat ćeš od bola.
Tvoj šešir će pasti s glave.
Šešir i aureola.

BOŽANSKI CIRKUS

Kako me danas bole harlekini
I tužni augusti glupi.
Isuse, na srce mi ranjeno
melem pamuka privini.

Danas bih volio da budem jako ružan.
Da se trese za mnom svjetine rug.
Da budem grbav i u hodu hrom.
I nos da imam vrlo, vrlo dug.

Bol glupih augusta i harlekina
moj Isuse, toliko me tišti.
Pođimo, pođimo k njima sa majmunom,
koji se mirno pred cijelim svijetom bišti.

Pođimo i sa médôm, koji u hlačama
vješto poigrava na štapu,
a poslije za bijednom milostinjom
ponizno pruža svoju staru kapu.

Pođimo i sa bubnjem, čija je siva koža
tako sveta i tako skupa.
Jer bubanj je mrtvo magare, po kome mali
još uvijek nemilice lupa.

Pođimo tako među auguste i harlekine.
Samo što prije, moj Isuse sveti.
Mi ćemo za njima od teškog bola,
a oni za nama od smijeha umrijeti

ISUS I JA PRED GRADSKIM PIJETLOM

Već nije tako važan njegov zov.
Ni lupanje krila nije.
Visoki dimnjak, probijen kroz krov,
krikom nas probudi prije.

Gle, kako su mu sada krila potkresana.
I tupe, sasvim tupe mamuze mu.
Svanuća ovih trubom probuđenih dana
sva su nepoznata njemu.

Kako mu je prije glas imo gordost kneza.
Od njega stresala se zora rosom na usjev.
Vojske je u ponoć obuzimala jeza,
pred bitku, koju je navješto njegov gnjev.

A sada je, od ove gradske čađi
sve crnji i crnji, iz dana u dan.
Još malo, pa se više ne će znati,
je li to pijetao ili je gavran.

Zato daj da jednom i njemu naraste
svako krilo, za put visok i dug.
Da se i on umiješa među brze laste
i s njima odleti na neki jug.

SAN MAGARADI

Isuse, u ovom kasnom času sad
u sve staje ćemo ući.
Od nježnosti ti ćeš svu magarad
blago za uho povući.

I kada odeš, u doba to gluho,
među njima će riječi da kruže:
ko je taj koga si za uho
držao najduže.

I svaki će usnuti opet,
sa najljepšim snom u duši:
Da tvoja meka ruka još miluje
baš njegove uši.

ISUS U POSJETI KOD NAS

I

O Isuse, kad dođeš, u koliko bilo sati,
u naš propali i opustjeli dom,
dobrodošlicu tebi ću zapjevati,
skupa sa svojom vedrom sestricom.

Pjevajući, od tvoje blizine sva bijela,
iznijet će ona preda te sô i kruh.
Po starom običaju naših sela,
kada im u kuću stigne mio duh.

Tada će te moja sestrica odvesti
do skromnog jela, koje krasi stol.
— O Isuse dragi, izvoli samo sjesti
i odložiti svoj šešir i oreol. —

Tako će ti ona reći i nato će
stati preda te, u svetom bolu.
I puna čiste, nebeske samoće
o klin će objesiti tvoju aureolu.

Neka nam svu noć sija, mjesto uljenice,
koju palimo pred svaki mrak.
Od sjaja ćemo kriti svoje lice.
Tako će njen blijesak biti jak.

II

Poslije ćemo te povesti u dvorište, noseći
ispred nas tvoje aureole žar.
I pri toj, od nebeskog sjaja svijeći,
pokazat ćemo ti pusti naš hambar.

I staje prazne, u kojima se suše
otkosi davni, ko cvijeće na groblju.
U ponoći tu dođu mrtvih konja duše.
Čuješ ih, kako nevidljivu zob zoblju.

Pokazat ćemo ti i stado magle bijele,
koje se provlači kroz živicu svježu.
O Isuse, to naše ovce izgorjele,
mrtve dolaze i u tor liježu.

Onda ćemo konja jedinog upregnuti,
da te provozamo kroz naš mali grad.
Nad njim se nebo nisko uvijek muti.
Pod njim prigušeno tutnji vodopad.

O ako me upitaš, dok naše staro kljuse
bude plašila kraj puta šaš,
— Koja je ovo zemlja? Kazat ću: O Isuse,
pa to je Bosna, ti to znaš.

III

A poslije, kad i pijetlima bude sneno,
osjetit ćemo kako tvoja glava
spušta se čas na moje rame, čas na njeno,
I silno nas obasjava.

I u to doba zemaljskih kasnih sati
pjevat će ti moja sestrica blagim glasom.
O Isuse, ti ćeš tada zadrijemati,
izmoren konja tromim kasom.

I koji put, kad magla bude snježno
sipila na tvoje sveto ruho,
stavit će ti na glavu, sasvim nježno,
oreol, koji ti je pao na jedno uho.

ISUS ČITA NOVINE

Znam, dobri moj Isuse, kad jedne kiše duge,
donesem ti za večeru hljeb skriven pod skut,
ulazeći u sobu, vidjet ću pun tuge
tvoj sveti lik nad novine nagnut.

I nezapažen kraj tebe ću sjesti,
gledajuć mračenje na tvome licu čistom.
Dok pogledom prelijećeš od vijesti do vijesti.
Dok uzbuđeno prevrćeš list za listom.

Čime ću moći da te tješim u tom času,
Stojeći pred tobom, sav stidom obuzet.
I da li bih imao dosta snage u svom glasu,
kada bih pred tobom branio ovaj svijet.

Na teška ta slova pao bih svojim stasom malim.
Radost čovjeka bi u oku mome zasijala.
O pusti, rekao bih ti jedva glasom uzdrhtalim,
nek se i dalje vrti naša zemlja mala.

Onda bih sasvim tiho izišo pred vrata.
I pustio da ostaneš sam u svome bolu.
Moleći pred pragom, da tvoj gnjev umiri
mirisni, blagi kruh na stolu.

ISUS U SVETOHRANIŠTU

I

Sam

Sad opet idem sam, ja mali prolaznik,
pod nakrivljenim šeširom ovim svijetom.
A ti si otišao, i tvoj dragi lik
sija se nevidljiv u hraništu svetom.

Zar si ti sad tamo, u onom hljebu bijelom.
U svetohraništu, pred kojim tinja luč.
Zar tamo, sa svojim srcem, dušom, svojim tijelom.
Zar je tu melem za moju dnevnu žuč.

Nedovršena posla, kad prođem kraj tvog stana,
u škrinji gdje se kriješ zlatom okovan.
Duša mi puna brige, srce mi puno rana,
probdjelo bi uza te vječnost, ko jedan dan.

Otkrivam ti sve, što u duši skrivam.
Zovem te da sa mnom teški dan podijeliš.
Dugo ti šapćem, žarko te prizivam.
A ti nevidljiv samo šutiš i samo se bijeliš.

I evo, sve češće ja zaboravljam
u prolazu da ti skinem kapu.
U kasnoj noći, kada se žurim sam,
sa svežnjem večere o štapu.

II

San

Vratit ću se jednom svojoj maloj kući,
kad budu prošli mnogi dani.
Za stolom kasnim o tebi snivajući,
zaspat ću uz crni hljeb i svoj vrč zemljani.

Blizina hljeba u snu dočarat će meni
seoski put, koji vijuga kroz glog,
i oko njega pšenice šum sneni,
ugušen sitošću mirisa brašnenog.

U snu sav sretan i radostan u svemu,
zaželjeti ne ću ništa više:
samo da zagrlim hljeb crni i čujem u njemu
tvoje srce i tvoju dušu kako diše.

MOLITVE

MOLITVA DA SVI IMAJU POSLA

O Bože, teško li je u doba časa snenog
prisloniti na ruku svoj umorni sluh.
I slušati u njoj zvuk posla izgubljenog,
koji nam je svet, ko neki dragi duh.

Ah, na nebu tvome vlada divan red.
Anđeli, sveci tvoji svaki posla ima.
I pčela mrtva gore opet skuplja med
po tvome nebeskom cvijeću i poljima.

Obilje posla daj i svakome čovjeku.
Neka mu radošću urodi svaki sat.
I neka tebi samo, kad dani mu proteku,
blistav od rada preda svoj alat.

MOLITVA DA TVORNICE POLAGANIJE RADE

Zaustavi, o Bože, tvornica bučni žar.
Užasno tutnje one po velikim gradovima.
Kako će svoj posao svršiti mali obućar
I stolar i bravar i ostali s njima.

Gle, kako brzo oni pile, tešu, kuju
da prije tvornica dovrše posao svoj.
Kad noću njihov mukli tutanj čuju,
brižno im čelo oblije hladan znoj.

O Bože, ako već ne ćeš da bude drukčije,
učini da mašine laganije gone.
Da svoj posao teški dobre zanatlije
barem jedamput svrše, kad i one.

MOLITVA ZA SLUŠKINJU

Vještinu i lakoću daj rukama njenim.
Svaki posao dnevni da joj bude lak.
Opreznost budnu među stvarima staklenim,
Kad nosi čaše, tanjire i prostire stonjak.

I kao okna ova, koja često čisti,
svi dani neka su joj svijetli.
O Bože, umorna od posla, koji je uvijek isti,
nemoj da zaspi na pragu ili na metli.

Služeći tako, kad ode zauvijek iz stana,
aureola neka nad glavom joj kruži.
I u nebu, gdje je samo ljubav hrana,
neka nju ponizno gospođa njena služi.

MOLITVA ZA SVETOST BOGATIH

O Bože, daj da jednom u nekom času svetom
iz sjaja svojih soba bosi se pojave.
Plačući, jaučući da odu svijetom.
U krpama i pepelom posute glave.

Kroz jezu, kroz mrzost i opustošenje stvari
neka ih vjerno vodi tvoja ruka blaga.
Moleći juhe zdjelicu ili kakav ogrtač stari,
nek budu sretni, što će ih otjerat sa praga.

I poslije divnih patnja ti svoga anđela pozovi,
neka svakom od njih vijenac slave isplete.
I neka najzad radosno, ko bijeli golubovi,
pred prijestolje tvoje svi odlete.

MOLITVA DA SELJACI SRETNO STIGNU

Moj Bože, koji si obilan svanućima ranim,
s kojih u rosi kaplju radosti i jadi,
ne zamjeri, molim te, seljacima pijanim,
kad iz grada jašu u selo, na staroj kljusadi.

Nek te ne buni, što će u svom prigušenom bijesu
bez pozdrava proći kraj Raspela, na povratku kući.
Daj da ih ipak sretno u daleko selo odnesu
stari konji, pažljivo ušima strižući.

Moj Bože, kako bih volio da ovog časa
ostavim taj tašti rad za stolom.
Moj nevrijedni lik da s njima otkasa,
posrćući pod njihovim bolom.

MOLITVA ZA STAROG PSA ČUVARA

Kako je teško od opreznosti osijediti kraj vrata
Bdijući noć i dan nad stvarima svim,
Promuknuti od lajanja na sjenu tata,
koji se prikrada skokom gumenim, hodom pamučnim.

Moj Bože, daj što prije da pas, taj čuvar stari
svježini šuma dalekih ispruži svoj njuh,
i da od ljudske kuće i svih u njoj stvari
zauvijek okrene svoj izmoreni vid i sluh.

Neka ga odvede tvoja nevidljiva ruka
u pustoš, gdje se glad sija sa oglodane kosti.
O vrati ga, vrati u zagrljaj gladnog brata vuka,
da plače s njim i tuli od radosti.

MOLITVA DA NI VOLOVI NE OSTANU BEZ POSLA

Bol za životinjama u duši mi kipi.
Moj Bože, ali ipak to je tvoja volja.
Ti si dao da plug parni užasno zaškripi
i siktanjem uzbuni tišinu polja.

Smiluj se dobrom volu, koji sad sanja o njivi
i svetosti tegobe posla svog.
Jer on ne će na ovome svijetu da živi
samo za to, da mu oderu kožu i skinu rog.

O Bože, daj milostivo, dok ova zemlja bude
svemirom prelazila svoj prastari krug,
dok na njoj budeš držao ove ljude,
daj svakom volu da uvijek ostane uz svoj plug.

I posljednji dan rada, kad ih preneš tugom
I zovneš ih da pođu tvojoj nebeskoj kući,
Tromo ko uvijek, daj da svaki sa svojim pođe plugom,
Mir tvojih visina orući, orući . . .

MOLITVA DA VEĆ JEDNOM ODEM

O Bože, daj mi snage, da mirno ostavim
taj mali stan i uzani taj put.
Taj niski krov, nad kojim visi dim.
Ta okna, gdje je sjaj već utrnut.

Tu izbu, u kojoj se odavno dešava
sve isto kao prekjuče i juče.
O daj da glasom, koji ne podrhtava,
reknem tebi: evo, predajem ti ključe.

I popis ti nosim, u kome točno piše
sve što je moje, od ormara pa do metle.
I krčag vode, u kojoj se lik moj njiše,
jutrom tako brižan i kivan na pijetle.

Dosta mi je tih svagdanjih povrataka
Iz kuće na rad i sa rada kući.
Pod rukom nek mi više ne zaškrine kvaka.
Moj Bože, pod taj krov ja ne ću više ući.

O samo koplje daj mi, dugačko kao šaš.
I kakav oklop nađen među davno palim.
I konja, da na njemu kao tvoj krstaš
pođem da osvojim neki Jerusalim.

Da pođem samo, pa makar me usnulog u hladu
salijetala djeca i padala ko vrapci na me.
Od kudjelje mi namještala bradu.
I kitila mi s dva-tri čička rame.

MOLITVA DA NE BUDEM VIŠE PJESNIK

O Bože, daj da budem ko i svi drugi ljudi.
Da idem tiho, sličan svagdanjem prolazniku.
Za najobičnijim da srce moje uvijek žudi.
Riječ mi oduzmi, koja zvoni isprazno u sliku.

Oduzmi mi i moć, kojom drugome dočaram
sve, što on jadnik nije mogao izreći.
Ugasi moje bdenje noćno, u kome skrušen stvaram
radost i bol, od koje sam već klonuo pri svijeći.

Kakav to šum sad čujem oko svoga čela?
Zar vijenac lovorov već pletu tajni prsti.
O pusti, neka iz mog siromašnog sela
gladno stado koza slatko ga pobrsti.

SADRŽAJ

Strana

PJESME SIROMAŠNOG SINA

SAMOTNI DOM

DANI SRCA I KAJANJE

SA MOJIM ISUSOM

MOLITVE

Rvu. 16o–